

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sortisori neîncasate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N^{R.} 176.

Luni, Marți 25 Septembrie (7 Octomvri)

1884.

Nou Abonament

la

„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Octomvri st. v. 1884 se începe un nou abonament, la care invităm pe onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Abonamentul: Pentru Austro-Ungaria cu posta: pe trei luni 3 fl., pe șese luni 6 fl., pe unu an 12 fl. Pentru România și străinătate: pe trei luni 9 franci, pe șese luni 18 franci, pe unu an 36 franci.

Rugăm pe d-nii abonați, ca să binevoiască a-și reînnoi de cu vreme prenumerările, pentru ca trimiteră dărilor să nu se întrerupă.

REDACTIUNEA „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Brașov în 24 Septembrie (6 Oct.)

Spiritele patrioților privilegiați din Clușiu au fost ărași profund agitate în zilele acestea.

Senatul universitar a suspendat activitatea societății de lectură a studenților români „Iulia“, și a permis numai ca să-și constituie comitetul și pe anul următor 1884/85 și să aștepte așa sentința de viață sau de moarte a ministrului. Permisivitatea rectorului este privită de către purtătorii culturii maghiare din Clușiu ca o concesiune, ce nu se poate justifica. Ei cer moartea societății „Iulia.“

Se împlinesc cinci luni de când s'au întâmplat demonstrațiile scandalose în contra societății „Iulia.“ De cinci luni organele universitare totu întrăbă și cercetază — der înzadar. Nu se găsește nici o dovadă pentru conjurația secretă în contra statului, ce i s'a imputat junimei române, care face parte din acea societate.

Dacă s'ar fi aflat în actele societății vr'unu fapt agravant, acesta descoperire s'ar fi trâmbițat în totă lumea și cu multă plăcere ar fi scris foile ungurești, că s'a descoperit conjurația daco-romanistă în Ardél. Domnul Tisza ar fi putut apoi accentua cu atât mai tare necesitatea de a se suspende libertatea presei și a cuvântului.

Se dice că actele investigătoare s'au trimis ministrului instrucțiunii publice. Pote că se păstrează secretul în privința descoperirii complotului până ce se va prezenta dietei proiectul pentru introducerea „măsurilor excepționale.“ Pote că d-lu Tisza va surprinde atunci țera și lumea cu nise grozave destăinuirii.

Deocamdată noi nu scim nimic mai mult despre activitatea societății „Iulia“, de câtu am știut înainte cu cinci luni, că adevărată a fost o activitate spirituală nobilă, liniștită și corectă a unor junii, cari își iubesc limba mamei ce i-a născut și cari sânt trebuința și datoria de a-o cultiva câtu mai mult și câtu mai bine.

Este posibilu ore ca cineva să descopere în această cultivare pacinică a limbei române o agitație în contra statului? Nu trăiesc aici milioane de Români, cari cresc cu limba această și cari sânt legănați cu doine românești?

Fanaticii din Clușu nu voiesc să scie de aceasta. „Țeranul român delă sate vorbește delă stăutul limba „necultă“ românească, dicu ei, delă

nise junii studiați se cere însă ca să vorbească numai limba cultă maghiară, căci idea de stat maghiar pretinde delă toți cetățenii, ca să se sântă ca Maghiari.“ Așadar se se disolve societatea „Iulia.“

Iritațiunea între Clușienii din cauza concesiunii ne mai aude, ce a făcut o rectorul universității societății „Iulia“ permițându-i să-și alegă biroul și apoi să-și închidă sala de lectură până la anul când ear' își va pute face plăcerea de a-și alege unu birou — este așa de mare încâtu foia guvernamentală „Kol. Közl.“ se sânt constrânsă de a lua în apărare pe rector și de a scrie unu lungu articolu pentru liniștirea spiritelor.

„Dacă vom considera experiențele trecute.“ dice numita foie, „atunci este îndreptățită părerea acelora cari ceru disolvarea societății „Iulia.“ Gândindu-ne însă la eventualitățile viitoare: n'avem nici o cauză de a fi îngrijați!“

Și cum își închipuesc „Kol. Közl.“ viitorul?

Studenții români delă universitatea din Clușiu se se redice mai presu de nivelul de cultură alu dascalilor delă sate și se aibă în vedere necurmatu, că s'au dusu la Clușiu ca să învețe „dreptul maghiar“ și „limba maghiară.“ De aceea ei se nu se isoleze de Maghiari; se nu fie exclusivisti; se nu credă că ei aparțin unei naționalități, care are interese de cultură deosebite de ale Maghiarilor; se nu cetască diare politice românești și se suprimă ori-ce gându politicu, ca nu cumva se se nască în capul lor idea, că pe lângă „dreptul Maghiarilor“ ce-lu învețe în Clușiu mai există și unu dreptu alu Românilor, care este ați călcăt în picioare de puternicii țilei; se ia parte în fine la societățile studenților maghiari și se învețe a respecta totu mai multu „supremația îndreptățită“ a națiunii maghiare.

Tote aceste le cere toia guvernului pentru concesiunea ca societatea „Iulia“ să existe mai departe cu numele ei românescu sub condițiune ca să îmbrățișeze spiritul maghiar,

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu „Gaz. Trans.“)

Pojun, 6 Octomvri. — Ministrul de culte și instrucțiune Trefort a ținut unu discurs înainte alegătorilor săi, în care, provocându-se la exemplul altor state, dise că o condițiune de existență pentru Ungaria este crearea unei industrii.

Viena, 5 Octomvri. — Ați după amedzi unu publicu de totu numerosu se îndesuiă să vedă cadavrul lui Makart. Poliștii au susținut ordinea.

București, 5 Octomvri. — Astăzi se va ceti în camerele convocate în sesiune extraordinară decretul de disolvare. Colegiile electorale vor fi convocate pe ziua de 6 Novembre. Noile camere se vor întruni la 15 Noemvri.

New-York, 6 Octomvri. — Din Buenos-Ayres se anunță mari inundațiuni. În timp de 11 zile comunicația între orașe a fost întreruptă. Au perit omeni în număr extraordinaru de mare. Familii întregi s'au înecat în valuri.

CRONICA ȚILEI.

În Franța se pare că omenii încep a se familiariza totu mai tare cu idea de a se apropia serios de Germania. Motivul care o dispune pentru acesta este necazul, ce lu au Francesii asupra Englesilor pentru purtarea lor în Egipt și pentru atitudinea ostilă ce arată față cu politica colonială franceză. În „Journal des Debats“ constată astăzi Gabriel Charmes antagonismul dintre puterile occidentale și dispozițiunea favorabilă pentru o relațiune amicală cu Germania, de la care poate aștepta unu sprijin în politica colonială franceză, ba s'a vorbitu pe față chiar și de o alianță, de care foia parisiană se cam îndoiesce, pentru că privește cu neîncredere alianțele Germaniei. Mai interesantă este în privința acesta „France“, care este organul partidei ce e pentru răsunare asupra Germaniei, dar tocmai această foie scrie că astăzi nici unu om cu minte nu cugetă la unu războiu cu Germania, care de ar fi și victorios, totu ar cere mari sacrificii în bani și în omeni. Totă mânia și-o varsă foia franceză asupra Angliei și asupra domniei ei brutale în Egipt. Neutralizarea canalului de Suez este o condițiune vitală pentru coloniile franceze. Franța se pândescă momentul favorabilu. Pentru aceea n'are lipsă a se incurcă într'unu războiu; puterile ar trebui numai să îndemne pe Sultanu de a depune pe Tevfik-pașa și de a pune în locul lui pe Halim-pașa ca Chediv; trupe turcesc se ocupe Egiptul pe contul Europei; escadrele flotelor puterilor neutrale întrunite ar trebui să demonstreze dinainte de Port-Said și Ismailia, atunci Anglia nu numai că s'ar învoi ca să se neutralizeze canalul de Suez, ci și Egiptul ar scăpa de ocupațiunea engleză.

„Națiunea“ scrie cu privire la situațiunea Românilor de dincă de Carpați între altele:

„Lupta dintre Unguri și Români, care de atâta timp se pörtă, cu atâta înverșunare dintr'o parte și cu atâta statornicie din cealaltă, e pe cale d'a intra în o nouă fasă. Amu reproducu strigătul de alarmă datu de țiarele noastre de peste munți, și ne-amu putut încredința pe deplin de planul ce-lu urzesce d. Tisza în unire cu noua cameră ungurească.

„În realitate, camera ungurească, încuviințându „măsurile excepționale“ ale d-lui Tisza, nu va face alt-ceva de cât să dea sancțiunea ce lipsea până acum stărei de lucruri existente. Căci nici odată legile Ungariei nu s'au aplicat de-o potrivă pentru Unguri și pentru Români; partea acestor din urmă au fost totdeauna excepțiunile.“

Candidatul la președința Statelor-Unite Mr. Blaine are actualmente a călători prin statul New-York; din partea partizanilor săi republicani elu este primitu pretutindeni în modu entusiastic. În Rochester candidatul la președința a ținut unu discurs mai lungu, în care a definitu credeul partidei republicane cum urmază: Partida republicană are în credeul său patru doctrine clare și importante: 1. Pace cu totă lumea. 2. Estinderea comercială în toate direcțiunile posibile. 3. Incurajarea industriei americane de orice felu ar fi ea. 4. Scut pentru fiecare cetățen, fie indigenu sau naturalizat în intru și în afară. Conformu acestei programe politice partida republicană va nisui de a conduce guvernul; basat pe aceste principii partida republicană se supune sentinței poporului american. „Cu aceste principii vomu învinge ori vomu fi învinși.“

În timp ce guvernele austro-ungare pregăteau proiectele de lege pentru delegațiuni, prin cari se pretind noue jertfe din partea populațiunii imperiului, unu anume losit Bano din comitatul Șaroșului se gâdea asupra mijlocelor ce ar fi a se lua spre a delatură crisa de care e amenințată economia rurală ungară. În congregațiunea generală a comitatului, Bano a arătat cum se prepară această crisa prin scăderea constantă a prețurilor cerealelor. Elu dovedi că prețurile cerealelor au scădut de-odată aproape cu una a treia parte, că această scădere va fi, precum se vede, durabilă și că din cauza această bugetul Ungariei, care e basat pe bunele

Cursul la bursa de Viena
din 4 Octomvre st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	122.75	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	92.90	Despăgubire p. dijma de vin ungar	98.75
Rentă de hârtie 5%	88.85	Imprumutul cu premiu ungar	114.75
Imprumutul căilor ferate ungare	142.40	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	115.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	96.50	Renta de hârtie austriacă	80.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	118.75	Renta de arg. austr.	81.95
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	102.50	Renta de aur austr.	102.90
Bonuri rurale ungare	100.80	Losurile din 1860	134.60
Bonuri cu cl. de sortare	100.—	Acțiunile băncii austro-ungare	859.—
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	100.25	Act. băncii de credit ungar	286.25
Bonuri rurale transilvane	100.50	Act. băncii de credit austr.	286.70
		Argintul — Galbini împărătesc	5.77
		Napoleon-d'ori	9.67 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	59.75
		Londra 10 Livres sterlinge	121.75

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 21 Septemvre st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump. 94	vënd. 94 3/8
Renta rom. amort. (5%)	95 1/2	96 1/4
convert. (6%)	95 3/4	96 1/4
Impr. oraș. Buc. (20 l.)	33	34
Credit fonc. rural (7%)	102 3/4	103 1/4
" " " (5%)	91	91 3/8
" " urban (7%)	101 1/2	102
" " " (6%)	97 1/2	98
" " " (5%)	—	87
Banca națională a României	1394	1400
Ac. de asig. Dacia-Rom.	367	368
" " Națională	243	246
Aur	5 75%	—
Bancnote austriace contra aur	2.06	2.08

Cursulu pieței Brașov
din 5 Octomvre st. n. 1884.

Bancnote românești	Cump. 9.06	Vënd. 9.08
Argint românesc	9.—	9.05
Napoleon-d'ori	9.63	9.66
Lire turcesci	10.90	10.94
Imperiali	9.88	9.92
Galbeni	5.64	5.68
Scrisurile fonc. » Albina	100.50	101.50
Ruble Rusesci	121.50	122.50
Discontul	7—10 %	pe an.

Numere singuraticie din „Gazeta Transilvaniei” se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturii.)

Societatea comercială română Bassarabianu Caltoglu & Comp.

BULETINŪ
BRĂILA 21 Septemvre 1884.

Vëndător	Cumperător	Felul	Kilo	Libre	Prețul	Notițe
M. Cohen d-to	Kirchen d-to	Grâu	320	58—	59 —	Cabotage
P. D. Vamvuri	L. & M. Feicher	"	125	57 1/2	59 —	"
O. Silberstein	Millas & fiu	"	475	57—	57 —	cu bilet
Marghiloman	Chrissoveloni fils	"	270	58 1/2	60 50	Mag. bil.
W. Sassu	S. Bloch	Porumb	300	60 1/4	54 50	Magasiă
Gasparovich	d-to	Rapiță	250	54 1/4	55 25	"
		"	125	54—	55 50	"

Tarifa anunțurilor și inserțiunilor

în „Gazeta Transilvaniei.”

Anunțuri în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6

Pentru inserțiuni și reclame pag. a III linia à . „ — „ 10

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Pentru repetiri de	3—4 or	10 ⁰⁰
" " "	5—8 "	15 ⁰⁰
" " "	9—11 "	20 ⁰⁰
" " "	12—15 "	30 ⁰⁰
" " "	16—20 "	40 ⁰⁰
Dela 20 de repetiri în sus		50 ⁰⁰

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se fac învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Brașov 13 Mai 1884.

Nr. 10406—1884

1—3

Publicațiune.

În urma emisului Ilustrității Sale D-lui sub-comite și consilier reg. dtdo 15 Septemvre a. c. Nr. 9526 are să se țină în **18, 19 și 20 Octomvre st. n. 1884** adunarea de control asupra concediaților și rezerviștilor cu domiciliul stabil pe teritoriul brașoven.

Se avisază deci toți concediații, rezerviștii și rezerviștii de reîntregire a tuturor corpurilor de trupe ale institutelor armatei permanente și a marinei de resbelu, fără distingere decât respectivii suntă séu nu suțnă stabili pe teritoriul brașoven, cu acea observațiune, că concediații, rezerviștii și rezerviștii de reîntregire din suburbiul Scheiu au să se prezenteze în 18, cei din Brașovul vechiu și Stupini în 19, cei din cetate, Blumena, Timișul de sus și inferior, din Dêrste, precum și aceia, cari în țilele sus menționate nu s'au prezentat, în 20 Octomvre 1884 înainte de prânțu la 9 ore în localul de control în casarma din ulița Nêgră aducându-și fiecare și passul de milițiă.

Acei concediați, rezerviști și rezerviști de reîntregire, cari nu se prezentează la adunarea de control în sus amintitele țile, suntă strict obligati, de a prezenta la controlul supletoriu, ce are să se țină în 15 și 16 Noemvre a. c. în localul cercual de reîntregire. Acei concediați și rezerviști obligati, cari nu se prezentează nici la acest control, neproducându un motiv bine meritat de scusa, se voru pedepsi conform prescriptelor penale militare.

Brașov, 27 Septemvre 1884.

Magistratul urban.

Incunoscintare!

Subscrisul facu onoratalui public și clientele: mele cunoscutu, cumcă mi-am permutat cancelaria advocatiă în **Têrgul pómelor**, casa Nr. 93 în piața, în fostul local de până acuma alu institutulu de pensiune.

Brașov, 2 Octomvre st. n. 1884.

Georgiu Laslo
advocat.

2—3

4433—1884 civilu

Publicare.

Din partea trib. reg. din Brașov se aduce la cunoscintă publică, cumcă în urma incusei lui Nicolau Penciu, proprietaru din Veneția inferioră, contra tuturor locuitorilor din comuna Veneția inferioră pentru admisibilitatea comasării hotarului acestei comune, se determină ția de pertractare pe 10 Decemvre 1884 a. m. 9 ore, în cancelaria comunei Veneția inferioră, la care se citéză toți interesati sub urmările prescise în ordinațiunea din 23 Augustu 1880 § 36.

Brașov, 16 Sept. 1884.

Din ședința trib. reg.

Deési János, preș.

Bene, director.

Avisu Domnișórelor!

care au plăcere a învêță la cusutu și croitul rochiilor și a vestmintelor albe.

Domnișóra Eleftera Ioan Cuțunaru

care a lucratu mulți ani la firma „Laszlo” în Brașov, se recomandă a dá instrucțiă exactă pe lângă un prețu forte moderat.

Doritórele să se adreseze directu:

Piața mare Nr. 24

în casele d-lui Șafrano.

1—3

Nr. 162—1884.
orf.

Publicațiune!

1—3

Prin care-se aduce la cunoscintă publică, că casele apartinătoare la masa curandelui Nicolae Petrovițiu aflătoare în Bauțariul de sus, conștătóre din 5 oda, 1 culină, 1 cameră, 1 celaru și grădina împreună cu dreptu de cârciumăritu — apoi 2 grașduri noue, pământuri arătoare fênațe cari dau circa 60 cară fênu, taxaliști și 3 móre de firețu — voru esarendă în fața locului la 16 Octomvre 1884 a. m. 10 ore în calea licitațiunei publice pe 5 ani unulu după altulu, începându dela Ianuarie 1885.

Doritórii de a licitá au a depune un vadiu de 10% a sumei strigare cu 800 fl. v. a.

Condițiunile de licitare se pot vedé ori când în órele oficióse sedria orfanală.

Din ședința Magistratului opidanu ca Sedriă orfanală ținutu Hațegü la 27 Septemvre 1884.

Bersanü, primaru opid.